

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/108/106/96

PREFERENCJE PARTYJNE W LIPCU '96

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wprawdzie do wyborów pozostało jeszcze wiele miesięcy, jednak coraz wyraźniej widać, że rozwój wydarzeń na scenie politycznej przebiega właśnie pod ich znakiem. Znajduje to odbicie w pojawiających się raz po raz rozdzwiękach wewnątrz rządzącej koalicji (co niektórzy publicyści interpretują jako jej permanentny kryzys), jak również w działaniach partii opozycyjnych, które - niewątpliwie z myślą o wyborach - formułują listy zarzutów co do polityki prowadzonej w ostatnich latach przez kolejne rządy PSL-SLD.

Po VIII Zjeździe NSZZ „Solidarność” i jego poparciu dla firmowanej przez ten związek Akcji Wyborczej sytuacja na prawej stronie sceny politycznej staje się w coraz większym stopniu uporządkowana. Ciągłe trwają zabiegi mające na celu pełne zjednoczenie centroprawicy, jednakże trudno przewidzieć, jak zakończy się to przeplatanie deklaracji dobrej woli z zarzutami (np. dotyczącymi zakulisowych rozmów z UW). Nadal można mówić o pewnej słabości centrum i utrzymywaniu się dość wyraźnego dychotomicznego podziału sceny politycznej.

W lipcu¹ udział w wyborach parlamentarnych, jeśli odbywałyby się w najbliższą niedzielę, zadeklarowało 58% badanych, a więc prawie tyle samo, co przed miesiącem.

Najwięcej osób gotowych byłoby poprzeć uwzględnioną po raz pierwszy w naszym rankingu Akcję Wyborczą „Solidarność”, zrzeszającą poza tym związkiem m.in. BBWR, PC, Ruch Stu, ZChN, KPN. Obecnie ta koalicja partii centroprawicowych mogłaby liczyć na głosy ponad jednej czwartej (26%) respondentów wybierających się do urn.

Wysoki wskaźnik poparcia dla tej koalicji świadczy - jak się wydaje - o pozytywnej reakcji potencjalnego elektoratu prawicy na dotychczasowe wysiłki integracyjne większej części nie mogących się dotąd porozumieć ugrupowań prawicowych.

W lipcu Akcja Wyborcza „Solidarność” wygrałaby też wyborczą rywalizację z SLD - dotychczasowym nie kwestionowanym liderem rankingów preferencji partyjnych. Stałoby się tak, mimo że po czerwcowym załamaniu ponownie wzrosła (o cztery punkty procentowe) liczba zwolenników Sojuszu, a poparcie dla tego ugrupowania kształtuje się obecnie na poziomie zbliżonym do notowanego w maju.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (74), 12-17 lipca '96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1088).

**PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W WYBORACH DO PARLAMENTU**

w procentach

Na którą z partii lub organizacji najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach do Sejmu?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	1996												
	I	II₁	II₂	III		IV		IV₂	V	V₂	VI	VII	
	A	A	A	A	B	A	B	B	B	A+B*	A+B*	A+B*	
Akcja Wyborcza „Solidarność”**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	
Sojusz Lewicy Demokratycznej	28	26	28	24	24	24	19	19	23	24	18	22	
Polskie Stronnictwo Ludowe	10	10	9	15	11	15	11	10	12	13	14	14	
Ruch Odbudowy Polski	4	4	6	3	9	7	10	15	13	10	16	13	
Unia Wolności	8	10	8	8	10	8	6	8	8	8	11	8	
Unia Pracy	7	6	4	5	5	7	5	5	5	5	4	5	
Unia Polityki Realnej	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	3	2	
Trudno powiedzieć	13	12	15	11	10	10	15	13	12	13	11	9	
				N	392	349	405	349	689	711	775	669	626

** Do czerwca '96 badano NSZZ „Solidarność” jako osobne ugrupowanie

A - w pytaniu podano tylko nazwy partii
B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów
*** Uśrednione wyniki pomiaru realizowanego dwiema metodami**
- połowie badanych wręczono kartę A, połowie kartę B

Nie zmieniły się notowania drugiego z koalicjantów. Podobnie jak miesiąc temu PSL mogłoby liczyć na głosy 14% wyborców.

Nieco mniej osób niż w czerwcu (spadek poparcia o 3 punkty procentowe) opowiedziałoby się natomiast za Ruchem Odbudowy Polski. Trudno jednoznacznie rozstrzygnąć, czy na wynik ten mogła mieć wpływ inna niż w poprzednim miesiącu konfiguracja partii na naszej liście (nie uwzględnialiśmy jeszcze wówczas Akcji Wyborczej „Solidarność” jako przedsięwzięcia politycznego, które miało być dopiero zaakceptowane przez najwyższą instancję związku, tj. Zjazd), czy też przyczyn spadku poparcia dla partii Jana Olszewskiego należy upatrywać w ostatnich posunięciach politycznych tego ugrupowania.

Obserwowany w czerwcu wzrost poparcia dla Unii Wolności okazał się krótkotrwały. Obecnie jej notowania powróciły do poziomu z ubiegłych miesięcy.

W dalszym ciągu na granicy wymaganego pięcioprocentowego progu utrzymuje się poparcie dla Unii Pracy.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	58	27	16	1088
Płeć				
Mężczyźni	60	24	16	515
Kobiety	55	29	16	573
Wiek				
do 24 lat	40	40	20	183
25-34	52	31	17	175
35-44	58	26	16	247
45-54	62	25	12	171
55-64	73	20	8	153
65 lat i więcej	63	16	21	159
Miejsce zamieszkania				
Wieś	53	29	19	406
Miasto do 20 tys.	59	27	14	145
od 21 do 100 tys.	62	21	18	199
101-500 tys.	55	32	13	231
501 tys. i więcej mieszk.	72	19	9	107
Region				
Północny	64	20	15	130
Zachodni	50	27	24	130
Środkowo-zachodni	58	26	16	171
Środkowy	59	27	14	173
Wschodni	53	28	19	146
Południowo-wschodni	66	24	10	173
Południowo-zachodni	51	35	14	165
Wykształcenie				
Podstawowe	54	28	18	372
Zasadnicze zawodowe	48	34	18	301
Średnie	65	22	13	344
Wyższe	82	14	4	70
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	67	23	10	54
Prac. umysł. niż. szczebla	66	21	13	114
Pracownicy fiz.- umysł.	49	27	24	59
Robotnicy wykwalifikowani	54	27	20	134
Robotnicy niewykwalifik.	40	54	7	52
Rolnicy	51	36	14	72
Prywatni przedsiębiorcy	62	33	5	34
Bierni zawodowo				
Renciści	64	18	18	144
Emeryci	66	21	13	201
Uczniowie i studenci	65	14	21	56
Bezrobotni	38	39	23	100
Gospodynie domowe i inni	54	35	11	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	58	32	9	119
Sektor państwowy	61	22	17	124
Sektor prywatny	54	29	17	206
Spółdzielczość	60	33	7	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	48	30	22	202
151 - 225	54	29	17	161
226 - 325	56	30	14	290
326 - 425	56	28	16	177
Powyżej 426 zł	74	15	12	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	54	29	17	398
Średnie	55	29	16	495
Dobre	71	16	13	195
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	75	18	7	56
Raz w tygodniu	59	28	14	656
Kilka razy w roku	51	29	20	272
W ogóle nie uczestniczy	59	19	22	100
Poglądy polityczne				
Lewica	69	22	9	207
Centrum	50	31	19	325
Prawica	71	18	10	334
Trudno powiedzieć	37	39	25	218

Tabela 2. Na którą z tych partii najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach do Sejmu?

(%)

	Polskie Stronnictwo Ludowe	Unia Polityki Realnej	Ruch Odbudowy Polski	Sojusz Lewicy Demokratycznej	Akcja Wyborcza "Solidarność"	Unia Pracy	Unia Wolności	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	2	13	22	26	5	8	9	622
Płeć									
Mężczyźni	12	4	18	18	30	5	7	6	307
Kobiety	16	1	9	26	23	4	8	13	315
Wiek									
do 24 lat	8	1	11	23	27	3	8	19	72
25-34	18	7	8	23	21	2	13	8	90
35-44	9	2	18	26	20	7	9	8	144
45-54	20	1	10	19	30	8	7	5	107
55-64	14	1	18	20	29	2	5	10	109
65 lat i więcej	16	1	12	20	32	3	4	11	100
Miejsce zamieszkania									
Wieś	33	1	10	16	24	4	4	8	214
Miasto do 20 tys.	11	0	16	27	17	4	8	17	85
od 21 do 100 tys.	2	2	17	27	37	4	6	5	121
101-500 tys.	2	6	14	25	25	4	8	14	126
501 tys. i więcej mieszk.	4	3	12	19	29	6	22	5	76
Region									
Północny	11	5	12	19	27	5	7	14	84
Zachodni	8	2	10	27	25	9	11	10	65
Środkowozachodni	22	0	9	30	15	6	12	10	95
Środkowy	11	2	19	23	22	7	11	6	101
Wschodni	18	5	12	19	32	2	11	13	77
Południowo-wschodni	16	1	17	12	36	1	4	14	115
Południowo-zachodni	10	1	12	27	30	4	11	5	83
Wykształcenie									
Podstawowe	27	1	13	17	26	4	2	11	200
Zasadnicze zawodowe	12	2	19	13	26	5	7	15	145
Średnie	7	2	9	33	29	5	9	6	220
Wyższe	2	7	17	20	17	4	26	7	56
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	0	2	11	25	23	4	26	9	35
Prac. umysł. niż. szczebla	4	7	9	32	24	6	12	5	74
Pracownicy fiz.- umysł.	7	14	19	14	21	4	12	9	29
Robotnicy wykwalifikowani	10	2	19	23	29	8	4	5	72
Robotnicy niewykwalifik.	17	0	19	12	20	11	0	21	21
Rolnicy	55	0	14	17	6	2	0	6	37
Prywatni przedsiębiorcy	19	5	9	19	32	0	4	12	21
Bierni zawodowo									
Renciści	19	1	12	13	42	2	5	7	89
Emeryci	14	1	17	23	26	2	5	12	133
Uczniowie i studenci	10	0	4	19	31	4	16	15	36
Bezrobotni	8	0	13	31	23	7	6	13	38
Gospodynie domowe i inni	16	0	7	28	16	11	13	9	36
Pracujący poza rolnictwem									
Sfera budżetowa	7	5	9	35	18	4	18	4	69
Sektor państwowy	2	0	14	24	31	9	8	13	76
Sektor prywatny	11	8	17	17	27	4	6	9	109
Spółdzielczość	21	0	24	25	11	10	0	9	14
Dochody na jedną osobę									
Poniżej 150 zł	26	1	15	16	22	6	4	11	97
151 - 225	17	0	18	19	32	4	2	7	86
226 - 325	11	3	14	20	27	3	9	12	161
326 - 425	8	4	10	34	26	8	4	6	100
Powyżej 426 zł	6	3	13	26	27	3	14	9	142
Ocena własnych war. mater.									
Złe	13	3	17	18	30	7	5	8	216
Średnie	17	2	11	26	23	2	6	12	270
Dobre	10	3	11	21	27	2	16	7	136
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	8	0	11	6	62	0	3	10	42
Raz w tygodniu	16	1	13	20	29	4	6	11	381
Kilka razy w roku	15	3	17	27	13	7	13	4	138
W ogóle nie uczestniczy	3	8	8	34	15	6	12	14	59
Poglądy polityczne									
Lewica	13	3	3	63	5	5	3	6	142
Centrum	21	2	11	23	12	8	10	13	162
Prawica	10	3	22	2	46	3	12	2	236
Trudno powiedzieć	10	0	12	7	37	2	1	31	79